

కోవిడ్ విపత్తు పరిణామాలు

తీవ్రమవుతున్న అసమానతలు

కోవిడ్ - 19 విపత్తు వల్ల, రోజురోజుకూ తీవ్రమవుతున్న ఆదాయ, సంపద పంపిణీలో అసమానతలు, తత్ఫలితంగా ఏర్పడుతున్న సామాజిక, ఆర్థిక వికృత దుష్పరిణామాలు, వాటి సంక్లిష్టత స్పష్టంగా బయటపడ్డాయి. దీంతో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి క్రమం యొక్క దుర్మార్గం, డొలతనం స్పష్టంగా వ్యక్తమైంది. ప్రపంచస్థాయిలో అదనంగా 120 మిలియన్ల (12 కోట్ల)జనం జటిలమైన ఆకలి సంక్షోభంలోకి నెట్టివేయబడ్డారు. ఈ దోపిడీ వ్యవస్థ యొక్క సహజ స్వభావం పీడిత పేద ప్రజల మీద ఎంత దుర్మార్గంగా వ్యక్తమవుతుందో తెలుస్తూనే ఉన్నది. ఇదే సమయంలో బిలియనీర్ల సంపదలో లెక్కకందని పెరుగుదల ఏర్పడటం సీరియస్ వైరుధ్యమే. కోవిడ్ తదనంతర ప్రపంచ చిత్రపటంలో ఈ వైరుధ్యం ప్రధాన లక్షణంగా కనిపించటం గమనించవలసిన అంశం. ప్రస్తుతం పాలకులు చెప్పే అభివృద్ధి క్రమంలోనే అపాయకరమైన బలహీనతలు ఇమిడి ఉన్నాయి. అది ప్రజల కేంద్రంగా జరగాల్సిన సమీక్షితవృద్ధి క్రమం అదృశ్యం కావడానికి దారితీస్తుందన్న వాస్తవాన్ని కరోనా విపత్తు బట్టబయలు చేసింది. వెనుకబడిన / అభివృద్ధి చెందుతున్నవిగా పిలువబడే దేశాల మీద ప్రపంచ బ్యాంకు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి కలిసి బలవంతంగా రుద్దిన 'ప్రజావ్యతిరేక, సామ్రాజ్యవాద, కార్పొరేట్ అనుకూల' అభివృద్ధి నమూనా వల్ల ఏర్పడిన విషాద ఫలితాలే ఇవన్నీ.

కోవిడ్ 19 విపత్తు- అసమానతలు

అసమానతలు అనేవి వాటంతటవే పెద్ద విపత్తు. ఇది పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి క్రమంతో తప్పనిసరిగా ముడిపడి ఉన్న అంశం. ఈ సంక్షోభాన్ని కోవిడ్-19 విపత్తు ఒకవైపు బయటపెట్టింది, మరొకవైపు సంక్లిష్టం చేసింది, తీవ్రతరం చేసింది కూడా. కోట్లాది మంది ప్రజలు తమ జీవనోపాధులను కోల్పోయారు. పేదరికం, ఆకలి విషవలయంలోకి బలవంతంగా నెట్టబడ్డారు. ఈ శతాబ్దపు ప్రారంభం నుండి ఐక్యరాజ్యసమితి ఊదరగొడుతున్న మిలీనియం అభివృద్ధి లక్ష్యాలు, ఆ తర్వాత పేరు మార్పుతో ప్రచారం అవుతున్న సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలు, వాటి సాధన ఎంత బూటకమో ఈ విపత్తు పరిణామాలతో స్పష్టంగా అర్థమైంది. అసలు అసమానతల పట్ల ప్రపంచం చాలా కాలం నుండి ఉదాసీనంగా ఉండడమే కాకుండా అది చాలా సహజమైన విషయం అన్నట్లుగా భావజాలం వ్యక్తం చేయబడింది. అయితే అసమానతలు తీవ్రం కావడం వల్ల ఎటువంటి ఫలితాలుంటాయి? ప్రపంచ ఆర్థిక పరిస్థితులలో ఎటువంటి పతనం సంభవించినా దాని తీవ్ర ప్రభావం జర జరా పాకేది ఎవరిమీద? పీడిత వర్గం మీద, పేద ప్రజల మీదనే అన్న విషయం స్పష్టంగా అర్థమవుతూనే ఉన్నది. అందువల్లనే ఈ అంశాన్ని గురించి వివరిస్తూ ఐక్యరాజ్యసమితి సెక్రటరీ జనరల్ ఆంటానియో గుటెర్రెస్, 2020లో నెల్సన్ మండేలా వార్షిక ఉపన్యాసంలో స్పష్టంగా ఇలా చెప్పారు. “పెరుగుతున్న అసమానతల నేపథ్యంలో అందరూ ఒకే పడవలో ప్రయాణిస్తున్నారని చెప్పడం ఎంత అవాస్తవమో స్పష్టం చేయడంలో కోవిడ్-19 విపత్తు కీలక పాత్ర పోషించింది. అందువల్ల మనం అందరమూ ఒకే సముద్రంలో తేలియాడుతున్నట్లు కనిపించినా, కొద్దిమంది సూపర్ సంపన్నులు విలాసవంతమైన పడవలో ప్రయాణిస్తుంటే, మెజారిటీ ప్రజలు చిల్ల పెంకుల చెత్త శిథిలాల క్రింద నలిగిపోవడం మనం చూస్తున్నాం”. “The covid-19 pandemic has played an important role in highlighting growing inequality and exposed the myth that everyone is in the same boat. While we all are floating on the same sea, its clear that few are in superyachts while many are clinging to the drifting debris”.

తీవ్రమవుతున్న ఆర్థిక అసమానతలు నిజానికి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ప్రకటించుకునే అభివృద్ధి క్రమంలో భాగమే. ఈ రెండింటి మధ్య విడదీయరాని సంబంధం ఉంటుంది. అందువల్లనే కొద్దిమంది చేతిలో అపారమైన సంపద కేంద్రీకరణ అన్నది పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ మనుగడ, గమనంలో సర్వసాధారణమే. గొప్ప పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థగా చెప్పబడుతున్న అమెరికా ఇందుకు ఒక స్పష్టమైన ఉదాహరణ.

కోవిడ్-19 మొదలైనప్పటి నుండి అమెరికా బిలియనీర్లందరి సంపదలో పెరుగుదల 637 బిలియన్ డాలర్లు. దీనితో వాళ్ళ మొత్తం సంపద 3.6 ట్రిలియన్ డాలర్లకు చేరుకున్నది. ఈ సంపద, ఆఫ్రికా ఖండంలోని 54 దేశాల సంపదకు సమానం. దీనితో తృతీయ ప్రపంచ దేశాల నుండి అమెరికా బిలియనీర్లకు సంపద తరలింపు ఏ స్థాయిలో ఉందో అర్థమవుతుంది. 1980-2018 మధ్య కాలంలో అమెరికా బిలియనీర్ల సంపదలో పెరుగుదల 1130 శాతం. అమెరికా సగటు (మీడియన్) వేతనంతో పోల్చినట్లయితే ఈ పెరుగుదల 200 రెట్లు అధికం. కాగా బిలియనీర్ల పన్ను చెల్లింపులో తగ్గుదల 78 శాతం

ఉండటం సీరియస్ వైరుధ్యం.

భయంకరమైన కొవిడ్-19 అంటువ్యాధి వల్ల అమెరికాలో 44 మిలియన్ల మంది ఉపాధిని కోల్పోయారు. 2 మిలియన్ల జనం తినటానికి సరిగ్గా తిండి లేని స్థితికి ఈ పాండమిక్ వల్ల నెట్టబడ్డారు. ప్రతి ఐదుగురు ఆఫ్రికా-అమెరికన్ కుటుంబాలలో ఒక కుటుంబం ఆకలితో అలమటిస్తున్నది. 'సంపన్న' దేశపు కఠోర వాస్తవాలివి.

ఇక 37 దేశాలకు చెందిన 82 శాతం పేద కుటుంబాలను కరోనా విపత్తు దుర్భర స్థితికి నెట్టివేసిందని ప్రపంచ ఆర్థిక వేదిక పరిశీలనలు చెబుతున్నాయి. ఆసియా ఖండంలోని శ్రామిక మార్కెట్లో 'ఉద్యోగాలు కోల్పోవడం' నిరంతర ప్రక్రియగా రూపొందింది. నిజానికి 2 బిలియన్ల మందికి ఉపాధి లభించేది కేవలం అసంఘటిత/అనియత రంగంలోనే. వీళ్లలో 80 శాతం మంది 'ఉద్యోగాలు కోల్పోవటం' అన్న ప్రమాదం అంచున ఉన్నారు. వీళ్ళ జీవితాలు ఎంత దుర్భరం కానున్నాయో ఊహించడం తేలికే. ఆఫ్రికాలో ఆకలి సమస్యలో పెరుగుదల 90 శాతం. ఇక పశ్చిమ మధ్య ఆఫ్రికాలో ఈ పెరుగుదల 135 శాతం. తృతీయ ప్రపంచ దేశాలలో ఏ స్థాయిలో పేదరికం కేంద్రీకరించబడి ఉన్నదో దీనితో స్పష్టమవుతున్నది.

ఈ పరిస్థితి వల్ల ఘర్షణలు, సంఘర్షణలు, గందరగోళాలు జరుగుతాయని, పరిస్థితులు వివిధ పోరాటాలకు దారితీస్తాయన్న అవగాహనకు అంతర్జాతీయ సంస్థలు సులభంగానే వచ్చాయి. అందువల్లనే సమస్య తీవ్రతను తగ్గించాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించిన అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి (IMF) వర్తమాన దేశాల పునరుద్ధరణ కోసం సంపన్న దేశాలు ముందుకు రావాలని, అందుకు 2.5 బిలియన్ల డాలర్లు అవసరం అవుతాయని ప్రకటించింది. కానీ ఇప్పటి వరకూ ఇందుకోసం పోగైన మొత్తం కేవలం 100 బిలియన్ డాలర్లు. అంటే కావలసిన మొత్తంలో ఒక్క శాతం మాత్రమే.

కొవిడ్-19 విపత్తు భారతదేశంలో అసమానతలు

ఆగస్టు 8, 2020న మన భారతదేశపు ప్రధాన స్రవంతి మీడియా, ముఖేష్ అంబానీ ప్రపంచ కుబేరులలో నాల్గవ స్థానానికి ఎగబాకాడని చాలా గర్వంగా ప్రకటించింది. సరిగ్గా అదే రోజున తమకు జీవనోపాధి ఇక దొరుకుతుందన్న ఆశను కోల్పోయిన ఒక పేద శ్రామికుడు మధ్యప్రదేశ్‌లో తన ముగ్గురు పిల్లలతో సహా ఆత్మహత్య చేసుకున్న విషాద వాస్తవం. ఎంతటి వైరుధ్యం! సంపద కేంద్రీకరణకు ఇది పరాకాష్ట కాదా! బ్లాంబర్గ్ బిలియనీర్ సూచిక ప్రకారం, 2019లో ముఖేష్ అంబానీ మొత్తం సంపద రెండింతలై 80 బిలియన్ డాలర్లకు చేరుకుంది. కేవలం లాక్డౌన్ ప్రకటించిన ఐదు నెలలలో పోగుపడ్డ ఇతని సంపద (నెట్ వర్త్) 48 బిలియన్ల డాలర్లు. ఇట్లా కొవిడ్-19 సంక్షోభం, సంపన్నుల సంపద మరింత పెరగటానికి ఒక శక్తివంతమైన సాధనమయ్యింది.

అదేవిధంగా, కొవిడ్-19 విపత్తు ప్రారంభమైన కేవలం ఒక సంవత్సరంలో గౌతం ఆదానీ పెట్టుబడులు 10,000 కోట్ల రూపాయల నుండి 52,000 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగాయి. అతని ఆదాయం గంటకు 72 కోట్ల రూ॥ల చొప్పున పెరుగుతున్నది. ఆదానీ గ్రూపు మార్కెట్ విలువ గత సంవత్సరంలో 1,63,666 కోట్ల రూ॥లు ఉండగా, అది ప్రస్తుత సంవత్సరం 8,51,279 కోట్ల రూ॥లకు పెరిగింది. బడా పెట్టుబడిదారీ వర్గం వద్ద బిలియన్ల కొద్దీ సంపద ఎట్లా పెరుగుతున్నది? ఇలా పెరగడానికి ప్రభుత్వం ఏవిధంగా సహకరిస్తుందో చూద్దాం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గంగవరం పోర్టు ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం ఆదానీ గ్రూపుకు 1800 ఎకరాలు ఇచ్చింది. ప్రతిఫలంగా పోర్టులో ప్రభుత్వం పొందనున్న వాటా 10.4 శాతం. అయితే ఆదానీకి ప్రభుత్వం 645 కోట్ల రూ॥లకు విక్రయించటానికి నిర్ణయం తీసుకున్నది. అంటే పోర్టులో 1800 ఎకరాల విలువ 645 కోట్ల రూ॥లు అని. కానీ ప్రస్తుతం గంగవరంలో ఎకరం విలువ 5 కోట్ల రూ॥లు. అంటే ఆదానీ గ్రూపుకు ప్రభుత్వం అప్పజెప్పిన భూమి విలువ అక్షరాలా 9,000 కోట్ల రూ॥లు. ఎంత చౌకబేరం! అగ్గవకు భూములు అప్పజెప్పటం కాదా ఇది. పైగా ఈ భూమి లీజును 30 సంవత్సరాల నుండి 99 సంవత్సరాలకు పెంచాలంటూ ఈ సంస్థ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నది. ఈ కోరిక నెరవేరకపోవడం అంటూ ఉండదు.

ఆక్స్‌ఫామ్ నివేదిక 2019 ప్రకారం భారతదేశంలో 70 శాతం ప్రజల సంపద మొత్తం కన్నా నాలుగు రెట్లు ఎక్కువ సంపదను ధనికవర్గంలోని 1 శాతం సంపన్నులు కలిగి ఉన్నారు. గత దశాబ్ది నుండి బిలియనీర్ల సంపద 10 రెట్లు పెరిగింది. పైగా, కరోనా విపత్తు సమయంలో వీళ్ళ సంపద 35 శాతం అధికమైంది. ఈ విధంగా కొవిడ్-19 విపత్తు వల్ల అసమానతలు బలోపేతమయ్యాయి. పాలకులు చెప్పే నయా ఉదారవాద అభివృద్ధి నమూనా, అందుకు అనుకూలమైన ప్రభుత్వాల విధానాలు పకడ్బందీగా కొవిడ్-19 సంక్షోభాన్ని శక్తివంతమైన కార్పొరేట్ శక్తులకు అత్యధిక లాభాలను చేకూర్చే బలమైన సాధనంగా రూపొందించడంలో సఫలమయ్యాయి.

బ్లాంబర్గ్ నివేదిక ప్రకారం, కరోనా విపత్తు నుండి తప్పించుకోవటానికి భారతదేశ సంపన్న వర్గం ప్రైవేటు జెట్ విమానాలను బుక్ చేసుకొని విదేశాలకు తరలి వెళ్ళడం జరుగుతున్నది. వీటిని బుక్ చేసుకోవడానికి ఒక్కొక్కరికి 1.5 మిలియన్ రూ॥లు ఖర్చవుతుంది. అంతే కాకుండా, ఈ సంక్షోభ సమయంలో అల్లా సంపన్నవర్గం విలాసాలు మరింత

పెరిగాయి. ఉదాహరణకు, ఇటలీకి చెందిన లంబోర్గిని కంపెనీ, జర్మనీకి చెందిన మెర్సిడెస్ బెంజ్ కార్ల షోరూంలను జూన్, 2021లో ఢిల్లీలో ప్రారంభించారు. కరోనా విపత్తుతో మెజారిటీ ప్రజల జీవితాలు అతలాకుతలం అవుతున్న ప్రస్తుత సందర్భంలో, ఈ కార్లకు ఆకర్షణీయమైన డిమాండ్ ఉంటుందని ఈ కంపెనీలు ఆశించటం వైరుధ్యమే. ఇందులో మొదటి దాని ఎక్స్ షోరూమ్ ధర రూ. 3.54 కోట్లు. కాగా రెండవ దాని ధర రూ. 2.43 కోట్లు.

అట్టడుగున ఉన్న 70 శాతం శ్రామిక ప్రజల జీవితాలు, జీవన స్థితిగతులు ఎలా ఉన్నాయి?

మెజారిటీ ప్రజల జీవితాలు, జీవనోపాదులు ప్రమాదంలో ఉన్నాయన్న వాస్తవాన్ని కోవిడ్-19 విపత్తు స్పష్టంగా బయట పెట్టిందని ఆర్థిక సర్వే 2021 ఖచ్చితంగా చెప్పింది. అంతర్జాతీయ శ్రామిక సంస్థ (ILO) అంచనాల ప్రకారం, భారతదేశంలో అసంఘటిత రంగంలో పనిచేస్తున్న 400 మిలియన్ల మంది జీవితాలు పేదరికపు సంక్షోభం అట్టడుగున చేరే పరిస్థితి ఏర్పడింది. గత మూడు దశాబ్దాలుగా శాశ్వత, రెగ్యులర్ ఉద్యోగిత అన్నదే కాలం చెల్లినదయింది. కాంట్రాక్టు, తాత్కాలిక ప్రాతిపదికన జీతం కోసం పని చేసే వాళ్లే అధికం. వీరిలో ఏప్రిల్ 2020 నుండి 189 మిలియన్ల మంది తమ ఉపాధిని కోల్పోవటం వాస్తవం. కేవలం ఒక్క జూలై, 2020లో 5 మిలియన్ల మంది ఉపాధిని కోల్పోవటం విషాదం. కరోనా సంక్షోభ కాలంలో అదనంగా పెరిగిన పేదలు 35-65 శాతం ఉంటుందని అంచనా. ఆర్థిక అసమానతలు పరాకాష్ట దశకు చేరుకున్న సందర్భం ఇది. మన దేశంలోని 953 మంది బిలియనీర్ల మీద 4 శాతం సంపద పన్ను విధించినట్లయితే, ఆ రాబడి మన స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో 1 శాతంగా ఉంటుందని అంచనా. కరోనా విపత్తు మొదలైన ఒక సంవత్సరంలో టాప్ 100 మంది బిలియనీర్లు పోగేసుకున్న సంపద 12,97,822 కోట్లు. ఈ మొత్తాన్ని 138 మిలియన్ల నిరుపేదలకు పంపిణీ చేసినట్లయితే ఒక్కొక్కరు 94,043 రూ॥లు పొందుతారు.

అయితే, బలోపేతమవుతున్న ఆర్థిక అసమానతలకు సంపద పునఃపంపిణీ పరిష్కారం కానే కాదు. అసమత్వ పునాదుల మీద నిర్మించబడిన ఆర్థిక నిర్మాణాలను సమూలంగా పెకిలించగల బలమైన ప్రజా పోరాటాలు నిర్మించబడవలసిన అవసరం ఉన్నది.

భారతదేశ ఆర్థిక నిర్మాణాల వక్రీకరణ, ఆవిర్భావం, ఎదుగుదల

సోషలిస్టు సమాజ స్థాపన లక్ష్యం అని ప్రకటించి ప్రారంభించుకున్న ప్రణాళికాసంఘం, అందుకనుగుణమైన విధానాలు, ప్రధానంగా పారిశ్రామిక విధానాలు, లైసెన్సింగ్ విధానాలు అమలవుతున్నట్లు కనిపించినప్పటికీ 'అధికార మార్పిడి' నాటినుండే అభివృద్ధి క్రమంలో వక్రీకరణ ప్రవేశించింది. ఈ వక్రీకరణ, దాని ప్రమాదాన్ని 1970ల లోనే తన సునిశిత పరిశీలనతో, శాస్త్రీయ విశ్లేషణతో కామ్రేడ్ తరిమెల నాగిరెడ్డిగారు 'తాకట్టులో భారతదేశం' పుస్తకంలో స్పష్టంగా వివరించటం తెలిసిందే. ఈ హెచ్చరికలతో ప్రభుత్వాలకు పనిలేదు. దిద్దుబాటు కోసం ఎటువంటి చర్యలూ తీసుకోలేదు. ఫలితంగా వక్రీకరణ బలపడింది. దాని పర్యవసానమే 1990లలో పరాకాష్ట దశకు చేరుకున్న సంక్షోభం. సర్దుబాటు చర్యల పేరిట ప్రపంచబ్యాంకు, అంతర్జాతీయ ద్రవ్యనిధి 1990-91లో భారతదేశం మీద ప్రపంచీకరణ అభివృద్ధి నమూనాను బలవంతంగా రుద్దటం జరిగింది. సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ పేరుతో మన ఆర్థిక వ్యవస్థ మార్కెట్ శక్తులకు వదిలివేయబడింది. ఈ ధోరణికి అనుగుణమైన పరిస్థితులను తన విధానాలతో కల్పించడానికి ప్రభుత్వ బాధ్యత పరిమితమైంది. ప్రజల కేంద్రంగా సాధించవలసిన సమితిత వృద్ధి లక్ష్యం నుండి ప్రభుత్వం పూర్తిగా వైదొలిగింది. మెజారిటీ ప్రజలను అభివృద్ధి క్రమం నుండి బయటకు వెళ్లగొట్టడమే అంతర్గతంగా ఈ అభివృద్ధి నమూనా సూత్రం. సమాంతరంగా కొద్దిమంది బడా పెట్టుబడిదారీ శక్తుల చేతిలో సంపద కేంద్రీకృతమవుతుంది. సంపన్నుల సంపద ఆక్టోపస్లాగా పెరుగుతూనే ఉంటుంది. ఈ లక్ష్యసాధన కోసం ప్రభుత్వాలు పని చేయడం వల్ల 'తాకట్టు' నుండి మన ఆర్థిక వ్యవస్థ హెచ్చా అమృతం కోసం అన్నట్లయింది. గత 7 సంవత్సరాల నుండి ఈ లక్ష్యం కోసమే నయా ఉదారవాద విధానాలు బలంగా, వేగవంతంగా అమలవుతున్నాయి.

గత మూడు దశాబ్దాలుగా, ప్రత్యేకించి గత ఏడు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్న విధానాలు, చట్ట సవరణలు, కొత్త చట్టాల రూపకల్పన - అన్నీ కూడా ప్రజా వ్యతిరేక-కార్పొరేట్ దోపిడీ శక్తుల అనుకూల చట్రంలో పకడ్బందీగా రూపొందిస్తున్నట్లుంటుంటే. వీటి ప్రధాన లక్ష్యం, సృష్టించబడిన విలువ/ సంపదంతా కుబేరులకు/ బిలియనీర్లకు, బలమైన కార్పొరేట్ శక్తులకు బదిలీ చేయడమే. తద్వారా మెజారిటీ ప్రజలు దుర్భర దారిద్ర్య పరిస్థితుల్లోకి నెట్టబడతారు. ఇట్లా కొద్ది మంది చేతిలో సంపద కేంద్రీకరణ, మెజారిటీ ప్రజల దుర్భర దారిద్ర్యం-ఒకే నాణానికి ఉన్న రెండు ముఖాలు.

కొద్దిమంది చేతిలో సంపద పోగు పడటానికి, కేంద్రీకరించబడటానికి ప్రభుత్వాలు తోడ్పాటు ఏ రూపంలో ఉంటుంది?

సరళీకరించబడిన పారిశ్రామిక విధానాలు, పన్ను రాయితీలు, ప్రోత్సాహకాలు, పన్ను మినహాయింపులు, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల ప్రైవేటీకరణ, కార్పొరేట్ శక్తులకు సులువుగా పరపతి అందటంకోసం విత్తరంగ సంస్కరణలు, కార్పొరేట్ శక్తుల బకాయిపడిన లక్షల కోట్ల రూపాయల బ్యాంకు రుణమాఫీ మొదలైన అనేకానేక చర్యల వల్ల మన పారిశ్రామిక రంగం,

సేవలు, మౌలిక వసతులతో కూడిన తృతీయ రంగం మీద శక్తివంతమైన కార్పొరేట్ల ఆధిపత్యం బలపడింది. సాపేక్షికంగా మిగులును విపరీతంగా పెంచుకునే పెట్టుబడుల ప్రయత్నాల వల్ల ఏర్పడుతున్న సాంకేతిక ప్రగతి, ఆటోమేషన్, డిజిటల్ విప్లవం, కృత్రిమ మేధస్సు మొదలైన వాటితో ఉపాధి కల్పన అధికంగా ఉన్న చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు పారిశ్రామిక రంగం నుండి బయటకు నెట్టివేయబడుతున్నాయి. పెద్దనోట్ల రద్దు, వస్తు సేవల పన్నుతో ఈ ప్రక్రియ మరింత వేగవంతమైందన్న కఠోర సత్యం మనందరికీ తెలిసిందే. 'వాణిజ్య సౌలభ్యం' కోసం అంటూ ప్రభుత్వం విస్తారంగా మార్పులతో అమలు పరుస్తున్న ద్రవ్య విధానం, కోశ విధానం, వాణిజ్య విధానం - మొదలైనవన్నీ ఈ క్రమాన్ని బలంగా వేగవంతం చేస్తున్నాయి.

2014-15 నుండి ప్రణాళికాసంఘం రద్దుతో నయా ఉదారవాద విధానాలు దూకుడుగా అమలుకావడం మొదలైంది. ఉనికిలో ఉన్న కార్పొరేట్ సంస్థల మీద కార్పొరేట్ పన్నును 30 శాతం నుండి 22 శాతానికి తగ్గించటం, నూతన కంపెనీల విషయంలో 30 శాతం నుండి 15 శాతానికి తగ్గిస్తూ, ప్రపంచంలోనే "అతి తక్కువ కార్పొరేట్ పన్ను" వున్న దేశంగా మన దేశం నిలిచింది. దీనికి తోడు సంపద పన్ను, డివిడెండ్ పన్నుల రద్దు. ఇక పెట్టుబడిదారునికి ప్రత్యక్ష పన్నుల వివాదాల నుండి విముక్తి చెయ్యటానికి "వివాదాల పరిష్కార కమిటీ" (Dispute Resolution Committee) ఏర్పాటు ప్రతిపాదన, ఆత్మనిర్భర భారత్ అభియాన్ ప్రతిపాదించిన "Decriminalise of Company Act", దీనితో కార్పొరేట్ నేరాలకు సంబంధించిన చాలా సెక్షన్లు అంతర్గత సర్దుబాటు యంత్రాంగానికి బదిలీ చేయబడతాయి. ఇది కంపెనీ నేరాలు చేయడానికి స్వేచ్ఛ కల్పించటానికే అనే కదా అర్థం. వీటన్నింటికీ తోడుగా మౌలికరంగంలో పెట్టుబడులకు పన్ను మినహాయింపులు, కొన్ని రంగాలకు పన్ను సెలవు.

2014-19 మధ్యకాలంలో బ్యాంకు రుణాల రద్దు భారీగా పెరిగింది. గత 15 సంవత్సరాలలో రద్దు చేసిన బ్యాంకు రుణం 6.35 లక్షల కోట్ల రూపాలలో 75 శాతం 2014 -19 కాలానికి చెందినదే. కావాలని బ్యాంకు రుణాలు ఎగ్గొట్టిన వాళ్లు ప్రధానంగా బడా పెట్టుబడిదారీ దోపిడీ శక్తులే. ఆ తర్వాత, బ్యాంకులు దివాళా తీస్తున్నాయంటూ ఈ బ్యాంకులను ప్రైవేటీకరించటం మన కళ్ళ ముందున్న దృశ్యం. కార్పొరేట్ శక్తులకు అనుకూలంగా స్టాక్ మార్కెట్ను మలచటం కోసం ద్రవ్యవిధాన చర్యలుంటాయి. ఇక అంతర్జాతీయ వాణిజ్య విధానంలో సంస్కరణల పేరిట అంతకు ముందున్న నిబంధనలను ఎత్తివేయడం జరుగుతున్నది.

కేంద్ర బడ్జెట్లోనూ, ఆత్మనిర్భర భారత్ అభియాన్లోనూ అసంఘటిత రంగాన్ని, చిన్న, మధ్యతరగతి పరిశ్రమల రంగాన్ని రక్షించటం కోసం, ప్రోత్సహించటం కోసం ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు లేకపోవటం సీరియస్ వైరుధ్యమే. నిజానికి 80 శాతం మంది శ్రామికశక్తికి జీవనోపాధి లభించేది ఈ రంగాలలోనే. ఈ విధానాలన్నింటి పర్యవసానంగా అసంఘటిత రంగం, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల రంగాలలో సంక్షోభం మరింత సంక్లిష్టమైంది. గత 2,3 దశాబ్దాల నుండి కొనసాగుతున్న ఉద్యోగరహిత వృద్ధి క్రమంగా ఉద్యోగాలు కోల్పోయే, నష్టపరిచే వృద్ధిగా పరిణమించింది. ఇక అసంఘటిత రంగం మెజారిటీ ప్రజలకు జీవనాధారం అయింది. ఈ రంగంలో వర్గ, కుల, జెండర్, ప్రాంత ఆధారిత బహుళ దోపిడీ రూపాలు ఉంటాయి. 2012లోనే ఈ రంగంలో హానికర, అపాయకర, దుర్భర పరిస్థితుల్లో పనిచేసేవాళ్ళు అధికమని, ఇటువంటి పరిస్థితులను అంతమొందించటం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం అంటూ అంతర్జాతీయ శ్రామిక సంస్థ అభిప్రాయపడింది. దుర్మార్గం ఏమిటంటే కరోనా విపత్తుతో ఈ ఉపాధులు కూడా అదృశ్యమయ్యాయి, అంతరించాయి. ప్రత్యేకించి, సడెన్ లాక్డౌన్ ప్రకటనతో మిలియన్ల కొద్దీ పీడిత ప్రజల బ్రతుకులు ఎంతగా అల్లకల్లోలమైనాయో చెప్పడానికి మనమందరమూ ప్రత్యక్ష సాక్షులమే.

గ్రామీణ సంక్షోభం రోజురోజుకీ తీవ్రం అవుతున్నది. గ్రామాలలోని వ్యవసాయక పరిస్థితులు క్లిష్టంగా నారుతున్నాయి. అభివృద్ధి పేరిట నిర్మించే ప్రాజెక్టులు, ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్లు, అడవుల సంరక్షణ పేరుతో చర్యలు - అన్నీ గ్రామీణ ప్రజల, ఆదివాసీల విస్థాపనకు కారణమయ్యాయి. గత రెండు మూడు దశాబ్దాల నుండి సంవత్సరానికి 10 మిలియన్ల మంది పొట్ట చేతపట్టుకొని బ్రతుకుదెరువు కోసం వలస పోవటం తప్పనిసరి అయిందని అధికారిక గణాంకాలే చెబుతున్నాయి. లాక్డౌన్ ప్రకటనతో మిలియన్ల కొద్దీ వలస కార్మికులు ఎటువంటి బాధలు పడ్డారో, వందల, వేల కిలోమీటర్లు నడుచుకుంటూ వెళ్లారో, ఎంతమంది బతికారో, ఎంతమంది చచ్చారో, రోగాల పాలయ్యారో లెక్కా పత్రమూ లేదు. ఇదీ అధికార మార్పిడి జరిగిన తర్వాత 74 సంవత్సరాల అభివృద్ధి ఫలితం.

కోవిడ్-19 విపత్తుతో 'అభివృద్ధి' నేపథ్యం వెనుక ఉన్న సమస్త క్రూర రూపాలూ స్పష్టంగా బయటపడ్డాయి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అంతర్గత, సహజ స్వభావంలోనే తీవ్రమైన అసమానతల ఆవిర్భావం ముడిపడి ఉన్నది. ప్రభుత్వాల బలమైన మద్దతు, ఈ ప్రక్రియను దూకుడుగా వేగవంతం చేసింది. సంపద మొత్తం కొద్ది మంది పెట్టుబడిదారీ దోపిడీ శక్తుల చేతుల్లోకి కేంద్రీకరించబడటం, మెజారిటీ ప్రజలు దుర్భర దారిద్ర్యంలోకి నెట్టివేయబడటం సమాంతరంగా ఎల్లా సాధ్యం అవుతుంది? బహుళ రూపాలలో సంపదను లూటీ చేయడం వల్లనే ఇది సాధ్యం. తృతీయ ప్రపంచ దేశాలకు చెందిన శ్రమ శక్తి,

వ్యవసాయం, అడవులు, సమస్త సహజ వనరులు, ఖనిజాలు, పర్యావరణం మొత్తం దోచుకోబడుతున్నది. ఈ ప్రక్రియకు వర్ధమాన దేశాలని చెప్పుకునే ప్రభుత్వాల బలమైన మద్దతు వుండటం విషాద వాస్తవం. ఉనికిలో ఉన్న దోపిడీ రూపాలకు తోడు కొత్త దోపిడీ రూపాలు ఆవిష్కరించబడ్డాయి. కరోనా విపత్తు ఈ క్రూరమైన వ్యవస్థలో దోపిడీ శక్తులకు 'ప్రణాళికాబద్ధమైన విపత్తు' (plandemic) అయ్యింది.

ఈ వక్రీకరణను నిర్మూలించడం ఎలా? దోపిడీని రద్దు చేయడం ఎలా? అసమానత్వం పునాదిగా ఈ దోపిడీ వ్యవస్థను కూలదోసి సమానత్వం, హక్కులు ప్రాతిపదికగా దోపిడీ, పీడన, హింసలేని వ్యవస్థను నిర్మించుకోవాలంటే బలమైన ప్రజా పోరాటాలు తప్పనిసరి. సమస్త పీడితవర్గం బలంగా సంఘటితం కావడానికి శక్తివంతమైన, నిర్మాణయుతమైన పోరాటాలను నిర్మించుకోవడానికి విప్లవ నిర్మాణాలు బలంగా కృషి చేయాలి.
